

Власюк Інна Петрівна, слухач
Миколаївського регіонального відділення
навчально-наукового інституту № 4
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: кандидат наук з
державного управління, завідувач
Миколаївського регіонального відділення
навчально-наукового інституту № 4
Національної академії внутрішніх справ
Сірий Ю. М.

ВПЛИВ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ПРАВОВУ СИСТЕМУ УКРАЇНИ

Історично склалося так, що у кожній країні діють свої правові звичаї, традиції, законодавство, юрисдикційні органи, сформувалися особливості правового менталітету, правової культури, що й об'єднується загальним поняттям «правова система». У будь-якій державі правова система, будучи невід'ємним елементом правової культури, детермінована історичними і географічними чинниками, є частина соціальної системи держави [3, с. 237].

Правова система має істотне значення для характеристики права, стану законодавства, діяльності судів тієї чи іншої конкретної країни. Структура правової системи – це стійка єдність елементів правової системи, їх зв'язків, цілісності, зв'язків елементів із цілим.

До елементів правової системи суспільства належать: суб'єкти права – фізичні особи (громадяни, іноземці, особи без громадянства та ін.), юридичні особи – комерційні і некомерційні організації, держава, соціальні спільноти та ін.; правові норми і принципи; правові відносини, правова поведінка, юридична практика, режим функціонування правової системи; правова ідеологія, правова свідомість, правові погляди, правова культура; зв'язки між названими елементами, що визначають результат їх взаємодії – законність, правопорядок [3, с. 238].

В Угоді «Про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони» в редакції від 30.11.2015 року, визначено, що політична асоціація

та економічна інтеграція України з Європейським Союзом залежатиме від прогресу в імплементації цієї Угоди, а також від досягнень України в забезпеченні поваги до спільних цінностей і прогресу в наближенні з ЄС у політичній, економічній та правовій сферах [1].

Європейський Союз – це союз держав членів Європейських спільнот, який створений згідно з договором про Європейський Союз, та підписаний 7 лютого 1992 року.

Більшість членів Європейського союзу відносяться до романо-германської системи права, або європейсько-континентальної (країни континентальної Європи). Україна також відноситься до романо-германської системи права, можливо саме це і стало підґрунтям для визнання Україною європейської ідентичності, незважаючи, що значного впливу правова система України зазнала у радянський період, і цей вплив, в процесі інтеграції до Європейського Союзу є підґрунтям для конфліктів у східних регіонах країни.

Слід звернути увагу, на те, що лише визнання європейської ідентичності замало для докорінних реформ в державі, адже правова система, як зазначалось вище складається з елементів, та їх взаємозв'язків, результатом котрих є законність і правопорядок.

Щоб стати державою-членом Європейського союзу необхідно знати та розуміти три принципи взаємодії права Європейського Союзу і національного права держав-членів:

- принцип верховенства права ЄС;
- принцип прямої дії права ЄС;
- принцип юрисдикційного захисту права ЄС.

В Україні визнається пріоритет міжнародного права над національним, що випливає з Декларації про державний суверенітет України, Конституції України, Закону України «Про міжнародні договори України» Закону «Про громадянство», цивільного та сімейного кодексів, підтверджується фактом її входження до Ради Європи [3, с. 232].

Зокрема статтею 19 Закону України «Про міжнародні договори України» визначено, що чинні міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства і

застосовуються у порядку, передбаченому для норм національного законодавства. Якщо міжнародним договором України, який набрав чинності в установленому порядку, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені у відповідному акті законодавства України, то застосовуються правила міжнародного договору [2].

На думку автора, якщо лише імплементувати міжнародні норми до національного законодавства, але не приділяти уваги самому головному елементу системи права – суб'єкту права, адже саме він є носієм правової ідеології, правової свідомості, правових поглядів, правової культури, то ці принципи і норми принесуть не добробут та стабільність, а розлад діючої системи без нового порядку.

Автор вважає, що на сьогоdnішньому етапі розвитку правової системи України в контексті євроінтеграційних процесів слід розробити ряд державних програм, націлених на підвищення правової свідомості та правової культури суб'єктів права задля уникнення спекуляцій різними політичними партіями на відсутності знань суб'єктів права щодо євроінтеграційних процесів, тоді вплив євроінтеграційних процесів матиме позитивний характер на правову систему України і держава зможе досягти прогресу в імплементації Угоди про асоціацію з Європейським союзом, а також досягне успіхів в забезпеченні поваги до спільних цінностей і прогресу в наближенні з ЄС у політичній, економічній та правовій сферах.

Список використаних джерел

1. Угода Про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони в редакції від 30.11.2015 року. – http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/984_011.

2. Закон України «Про міжнародні договори» в редакції від 20.07.2014. – <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/ru/1906-15>.

3. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: Підручник / Пер. з рос. – Харків: Консум, 2001. – 656 с.